

A Sajó-völgy levegőminőségének javítása nem tűr halasztást!

Sajtóanyag / kiadó: Zöld Kapcsolat Egyesület - Miskolc - 2019. április 3.

A mai sajtótájékoztató célja, hogy nyomatékosan felhívják a figyelmet arra, hogy a Sajó-völgy környezeti és egészségügyi állapotainak ismeretében sürgős intézkedésekre van szükség. A helyi és országos civil szervezetek összefogást szorgalmaznak a szakmai, egészségügyi, szociális, gazdasági érintettekkel, s felhívják a figyelmet arra, hogy a döntéshozók felelőssége kiemelkedő a kritikus folyamatok megállítása érdekében.

Rendkívüli hónapokon vannak túl a Sajó-völgyben élők, a zóna a szmoghelyzetek tekintetében Magyarország legkritikusabb területeinek egyike. Az Európai Unió Bírósága előtt folyamatban van az Európai Bizottság kérelme, melyet Magyarország ellen indított a PM10 (szálló por) jogsértés ügyében. (történt kötelezettségszegés megállapítása iránt).

1./ A fűtési szezon levegőminőségi adatainak ismertetése. A Sajó-völgy levegőminőségi tervének soron kívüli felülvizsgálata érdekében végzett civil tevékenységek (Levegő Munkacsoport, Zöld Kapcsolat Egyesület).

A 2018. november 1. és 2019. március 31. közötti fűtési szezon elkeserítő adatokkal szolgált. A szállópor szennyezés Miskolc legforgalmasabb pontján, a Búza téren 2018 utolsó három hónapjában 44 alkalommal, 2019 első három hónapjában 39 alkalommal lépte túl az 50 mikrogramm/m³ egészségügyi határértéket. Köztudott, hogy ez a szám nem léphetné túl az **évi 35 napot!** Négy, illetve öt esetben pedig a 100 mikrogramm/m³-es riasztási küszöbértéket is meghaladta a szállópor mértéke. A „Mordort” idéző állapot a sajoszentpéteri, kazincbarcikai adatsorokra is jellemző volt. A Sajó-völgy földrajzi adottságai miatt a máshol problémát nem okozó meteorológiai körülmények, itt az egyébként hasonló kibocsátások esetén is kritikus állapotot jelentenek, és komoly egészségügyi hatást okoznak, ahogyan azt a tüdő és légzőszervi megbetegedések száma is igazolja. A földrajzi elhelyezkedésen és a meteorológiai körülményeken változtatni nem lehet, **ezért a kibocsátó források körét jóval pontosabban kell az eddigiekhez képest meghatározni, és ennek tekintetében sürgős kibocsátás-korlátozó intézkedéseket kell hozni.**

A fentiek is igazolják, hogy a jelenlegi levegőtisztaság-védelmi intézkedési terv a Sajó-völgyben nem felel meg a követelményeknek, ami miatt a Levegő Munkacsoport, a Zöld Kapcsolat Egyesület és egy magánszemély már 2019. januárjában a környezetvédelmi hatóságokhoz fordult, kérve annak soron kívüli felülvizsgálatát. A civil szervezetek észrevételeit a **BAZ Megyei Kormányhivatal Miskolc Járási Hivatala, mint környezetvédelmi hatóság** indokoltnak tartotta, ezért **arról adott tájékoztatást, hogy 2019. első felében megkezdje a „Sajó völgye” kijelölt zóna levegőminőségének javítására készült 2016-os intézkedési Program felülvizsgálatát, melyben a Levegő Munkacsoport szakmai észrevételeire, javaslataira számítanak** - szól a hatóság 2019. februári tájékoztatása.

2./ Lakossági fűtés lignittel? Szaporodó bányanyitási kísérletek a Sajó-völgyben. A múcsonyi Lánc-rét területre tervezett szénbánya létesítésére vonatkozó környezetvédelmi engedély kérelem elutasításának hátteréhez.

A lakossági széneladást támogató céllal Múcsony Nagyközség Önkormányzata módosítani kívánta településrendezési tervét, hogy a 0121-hrszú területen ökológiai folyosón szénbányát létesíthessen a Szuha 2000 Kft., évi 30 ezer tonnás kapacitással, közvetlen lakossági árusítási céllal. A Zöld Kapcsolat Egyesület 2014 óta fellebbezésekkel akadályozta az engedélyezési eljárást, a magas kéntartalmú és jelentős porkibocsátású lignit lakossági felhasználását nehezményezve, illetve azért, mert a bánya működése a közeli magas nehézfém sósó tartalmú technológiai vizek tároló medencéin és zagylerakóin is depressziót okozna, mely révén a Sajó ivóvíz bázisát is veszélyeztethetik az azokban található nehézfémek. Ezen túlmenően az érintett területen a mélyművelésű bányászat felhagyása óta a megye legjelentősebb vizes élőhelye alakult ki, több mint 100 madárfajról jegyeztek már fel adatokat, melyek közül két tucatnyi fokozottan védett és a többi pedig védett. A Pest Megyei Kormányhivatal mellett egyesületünk is beavatkozott a környezethasználati engedélyezési eljárásba. **A hatósági és civil környezeti jogérvényesítés eredményeként Miskolci Közigazgatási Bíróság 2018. november 27.-én kimondta, hogy „a bányászattal kapcsolatban megvalósítandó gazdasági érdek nem előzheti meg a természetvédelmi érdeket”, azaz a bányanyitást véglegesen elutasította.**

A lignit lakossági fűtőanyagként való hasznosítása elleni érveinket alátámasztotta az a csaknem egy hónapos szállópor mérés is, melyet a Magyar Természetvédők Szövetségével végeztünk 2018. október 6 és november 8-a között. A sajkókápolnai lignitbányától 150 m-re levő magánterületen a megfigyelt 28 napos időszakban a durva szállópor részecskék (PM10) esetében az EU 24 órás átlagos határértékét (50 mikrogramm/m³) 5 napon lépte túl a szennyezés. A környezeti levegőminőségről szóló uniós irányelv egy év alatt max. 35 túllépést enged meg, a szűk egy hónap alatti 5 napos túllépés tehát igen jelentős. Az azóta megnyitott II-es és tervezett III-as sajkókápolnai lignitbányákkal a levegő minősége, és ezzel a lakosok egészsége sajnos minden bizonnyal tovább romlik. **A bányászati tevékenységet, valamint a szociális tüzelőanyagként osztott, illetve árusított lignitfelhasználást sürgősen korlátozni kell a térségben, és tiszta alternatívák lakossági hozzáféréseinek növelésével helyettesíteni szükséges.**

3./ Alumínium öntöde a kertszomszédban. Összefogtak a hétköznapiakat ellehetetlenítő levegőminőség ellen az arnótiak.

A Miskolc közvetlen szomszédságában található Arnót település mellett az általános szennyezettséghez még hozzájárul egy néhány száz méterre található alumínium alkatrészeket öntő és megmunkáló üzem is, amely veszélyes anyagokat is tartalmazó levegőt bocsát ki a környezetre. A Sajó menti településként nemcsak a szállóporral küzd a **Zöld Arnótért Egyesület**, hanem két éve harcol a Sicta Kft. által okozott bűzzel is, amit a környező településeken éreznek a lakosok, és megkeseríti az életüket. **Figyelő hálózatot hoztak létre és szeretnék végre elérni, hogy az illetékes hatóságok érdemben foglalkozzanak ügyünkkel.**

4./ Nem lezárult ügy a cementgyártási és energetikai célú hulladékhasznosítás környezetvédelmi engedélyezési eljárása sem Miskolc-Hejőcsabán, ugyanis a Kúria 2019. január 30-án hatályon kívül helyezte a Kormányhivatal határozatait és új eljárás lefolytatását írta elő. A Zöld Kapcsolat Egyesület 2016. decembere óta azt kifogásolta, hogy a környezetvédelmi hatóságok az egységes környezetvédelmi engedély kiadásánál jogszabálysértően jártak el, amikor nem határozták meg a védőterületet, védőtávolságot, tévesen foglaltak állást a levegő jelenlegi terheltségével és azok további romlásával kapcsolatban. A Sajó völgye légszennyezettségi zóna kritikus komponense a PM10, éppen ezért érthetetlen, hogy a Kormányhivatal évi (többek között) 5000 tonna szállópor kibocsátására és napi 507 teherautó elhaladására hogyan adhatott ki engedélyt? **A Kúria döntése alapján most ezen szakkérdések tárgyában bizonyítási eljárást kell lefolytatnia a közeljövőben Miskolci Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságnak a Zöld Kapcsolat Egyesület által kifogásoltak alapján.**

Az egyesület határozott álláspontja, hogy a levegőszennyezés csökkentése érdekében sürgősen választ kell találni a térség alacsonyán kvalifikált lakosainak foglalkoztatására, jövedelembővítésére, mert ennek hiányában tüzelőanyagként kénytelenek felhasználni „bármit” ami elég. Az Észak-Magyarországon a kisgyermek 23%-a szenved alsó légúti hurutban, köztudott, hogy a légszennyezés összefügg a gyermekek idegrendszeri fejlődésével, a gyermekkori diabetes kialakulásával is, felnőtt korban pedig idegrendszeri zavarokat idézhet elő. Ezért mindent kell megtenni egyéni és társadalmi szinten egyaránt, hogy javuljon a levegő minősége.

További információk:

F. Nagy Zsuzsanna, Zöld Kapcsolat Egyesület elnöke, info@zoldkapcsolat.hu, 70/6002852

Gyenesné Szilvia, Zöld Arnótért Egyesület elnöke, gyenes.gaborne@gmail.com, 30/5553877

1. <https://zoldkapcsolat.hu/sajtokozlemeny>
2. <https://zoldkapcsolat.hu/borsodi-falvak-fuldokolnak>, <https://444.hu/tag/sajo-volgy>, https://mtvsz.blog.hu/2018/12/19/borsodi_falvak_fuldokolnak_a_helyi_lignit_tuzelese_miatt
3. https://hu-hu.facebook.com/pg/ZoldArnotert/posts/?ref=page_internal
4. Cementgyári környezethasználati engedély kibocsátási paraméterei: <https://www.facebook.com/miskolcimentgyarstop/photos/a.488653391303000/1244772522357746/?type=3&th eater>
5. Dr. Páldy Anna - A Sajó-völgy levegőtisztaság védelmi helyzete és ennek következményei: https://www.facebook.com/OkologiaiIntezetAlapitvany/posts/2593396347342244?_tn_ =K-R